

Y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus
Papur Tystiolaeth ar Benodiadau Cyhoeddus
17 Hydref 2024

Penodiadau Cyhoeddus yng Nghymru

Mae penodiadau cyhoeddus yng Nghymru yn cyfeirio at swyddi ar fyrddau a phwyllgorau Cyrff Cyhoeddus sy'n chwarae rhan hollbwysig yn y gwaith o lywodraethu a goruchwyllo amrywiol sefydliadau a gwasanaethau cyhoeddus yng Nghymru. Mae'r penodiadau hyn yn cael eu gwneud gan Weinidogion Cymru neu ar eu rhan.

Cyrff Cyhoeddus sy'n cael eu Rheoleiddio ac sydd ddim yn cael eu Rheoleiddio

Gyda golwg ar benodiadau, mae Cyrff Cyhoeddus yng Nghymru yn perthyn i un o ddau gategori, cyrff sy'n cael eu rheoleiddio a chyrff sydd ddim yn cael eu rheoleiddio.

- Y Comisiynydd Penodiadau Cyhoeddus sy'n goruchwyllo'r broses ar gyfer Cyrff Cyhoeddus sy'n cael eu Rheoleiddio. Rhaid i'r broses benodi ar gyfer y rolau hyn ddilyn y Cod Llywodraethu ar Benodiadau Cyhoeddus, sy'n cynnwys prosesau recriwtio tryloyw, paneli annibynnol, ac adroddiadau cyhoeddus ar y broses benodi.
- Nid yw Cyrff Cyhoeddus nad ydynt yn cael eu Rheoleiddio yn dod o dan gylch gwaith y Comisiynydd a gallant fod â lefelau gwahanol o graffu. Er bod Llywodraeth Cymru yn dal i geisio dilyn egwyddorion tegwch a theilyngdod, gall y prosesau ar gyfer y penodiadau hyn fod yn llai ffurfiol, ac mae mwy o hyblygrwydd o ran sut maen nhw'n cael eu rheoli.

Mae Gweinidogion Cymru yn gyfrifol am wneud penodiadau i 48 o gyrff cyhoeddus sy'n cael eu rheoleiddio yng Nghymru a nodir yn y Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor. Yn dilyn cyngor gan swyddogion, mae Gweinidogion Cymru yn penderfynu pa Gyrff Cyhoeddus y dylid eu rhestru ar y Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor. Mae gan Gyrff Cyhoeddus sy'n cael eu Rheoleiddio ddyletswydd gyfreithiol i ddilyn y Cod Ymarfer ar Benodiadau Cyhoeddus a bydd y Comisiynydd Penodiadau Cyhoeddus yn craffu arnynt. Fodd bynnag, Llywodraeth Cymru sy'n gyfrifol am graffu ac atebolrwydd am berfformiad ein Cyrff Cyhoeddus.

Mae Gweinidogion Cymru yn gyfrifol am benodi i 52 o gyrff heb eu rheoleiddio sy'n glynu'n wirfoddol wrth y Cod Llywodraethu ar Benodiadau Cyhoeddus. Mae'r rhain yn cynnwys byrddau cynghori, pwyllgorau a byrddau diwydiant a diogelu. Caiff Gweinidogion benodi i grwpiau anffurfiol eraill megis grwpiau cynghori, gorchwyl a gorffen bach sy'n bwnc-benodol.

Y Comisiynydd Penodiadau Cyhoeddus

Mae'r Comisiynydd Penodiadau Cyhoeddus, Syr William Shawcross CVO, yn goruchwyllo'r penodiadau a wneir i dros 300 o gyrff cyhoeddus sy'n cael eu rheoleiddio gan weinidogion yn Whitehall a 48 gan Lywodraeth Cymru.

Mae manylion y cyrff cyhoeddus hyn yn y Cyfrin Gyngor, [Gorchymyn yn y Cyfrin Gyngor](#).

Mae'r Comisiynydd yn rhoi sicrwydd bod penodiadau cyhoeddus yn cael eu gwneud yn unol â'r 'Cod Llywodraethu ar Benodiadau Cyhoeddus'. Mae'r cod hwn yn nodi'r egwyddorion a'r prosesau y mae'n rhaid eu dilyn, gan gynnwys gofynion ar gyfer cystadleuaeth agored a phenodi ar sail tegwch a theilyngdod.

Mae rôl y Comisiynydd yn canolbwyntio'n bennaf ar gydymffurfiaeth ac mae adrannau unigol y llywodraeth yn gyfrifol am wella amrywiaeth mewn penodiadau cyhoeddus.

Roedd y Comisiynydd wedi dweud wrth y Pwyllgor Cyfrifon Cyhoeddus a Gweinyddiaeth Gyhoeddus bod y 'cyswllt (gan Lywodraeth Cymru) yn anghymesur' i nifer y penodiadau a wneir yng Nghymru. Yn 2023, fe wnaethom ddweud bod prosesau wedi gwella, ac mae hyn wedi parhau yn 2024 gyda lefel y cyswllt nawr yn cael ei phennu gan ofynion y Cod. Mae'r Comisiynydd wedi gofyn am gyfarfod cychwynnol gyda'r Prif Weinidog.

Y Tîm Penodiadau Cyhoeddus

Mae'r Tîm Penodiadau Cyhoeddus newydd symud o is-adran y Prif Swyddog Diogelwch i'r Hwb Adnoddau Arbenigol newydd. Mae'r Hwb yn ganolfan ragoriaeth ar gyfer recriwtio yn y Gyfarwyddiaeth Pobl a Lleoedd. Y prif nod yw symleiddio'r broses o ddarparu gwasanaethau recriwtio ac adnoddau effeithiol ac effeithlon i'n cwsmeriaid a chysoni blaenoriaethau'r sefydliad i wella canlyniadau cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant.

Bydd yr Hwb yn gwella cydweithio ac yn ehangu'r sylfaen wybodaeth ar draws swyddogaethau, ac yn golygu bod modd rhannu arferion gorau a darparu datrysiadau arloesol. Bydd y gefnogaeth well yn creu amgylchedd gweithio mwy effeithiol ar yr un pryd â chyd-fynd â blaenoriaethau'r sefydliad.

Nifer y Penodiadau Cyhoeddus

Rhwng 17 Gorffennaf 2023 ac 16 Gorffennaf 2024, cyflwynodd y Tîm Penodiadau Cyhoeddus 40 ymgyrch recriwtio a arweiniodd at 52 penodiad newydd. Ar ben hynny, bu 21 o ailbenodiadau i 9 corff cyhoeddus a bwrdd iechyd.

O'r 40 ymgyrch, methodd 5 cynllun â phenodi ymgeisydd addas. Roedd adolygiad o'r cynlluniau wedi canfod mai'r ffactorau a gyfrannodd at hyn oedd lefel y tâl a oedd yn cael ei gynnig a gofynion cul iawn ar gyfer y rolau. O'r 5 cynllun, mae 3 bellach wedi'u llenwi drwy hysbyseb agored ac mae 2 wedi'u dal yn ôl.

Cyflawni Blaenoriaethau

Casglu Data

Mae ein system recriwtio ar-lein newydd, Cais, yn casglu amrywiaeth o setiau data gwahanol sy'n ein galluogi i ddatblygu gwaelodlin gadarn i lywio ein dull o wella amrywiaeth yn ein penodiadau cyhoeddus yn y dyfodol. Mae'r meysydd data yn cynnwys rhywedd, ethnigrwydd, sgiliau iaith Gymraeg, codau post, statws economaidd-gymdeithasol, cyfeiriadedd rhywiol, crefydd, oedran, anabledd.

Canlyniadau Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant

Mae dadansoddiad cychwynnol ar gael yn **Atodiad A** o'r data cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant a gedwir ar Cais.

Dylid bod yn ofalus gan fod y niferoedd yn seiliedig ar geisiadau ac nid ymgeiswyr unigol. Mae'n bosibl felly bod rhai ymgeiswyr wedi gwneud cais am fwy nag un hysbyseb, a byddai pob cais yn cael ei gyfrif ar wahân. Mae'n bwysig nodi hefyd bod rhai o'r niferoedd sydd wedi'u cynnwys yn fach, yn enwedig mewn perthynas â'r rhai a benodwyd ac â rhai grwpiau lleiafrifol.

Mae'r data a gasglwyd ar y 48 penodiad cyhoeddus a oedd yn cael eu **rheoleiddio** ar gyfer y cyfnod 17 Gorffennaf 2023 i 16 Gorffennaf 2024 yn dangos:

- **Rhywedd:** Roedd cyfradd llwyddo menywod yn uwch na dynion, gyda 60.0% o'r rhai a benodwyd yn fenywod, er bod dynion yn 49.1% o'r ymgeiswyr.
- **Ethnigrwydd:** Roedd ymgeiswyr Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol yn cynrychioli 22.3% o'r ceisiadau a 20.0% o'r penodiadau.
- **Anabledd:** Roedd ymgeiswyr anabl (18.9%) yn cael eu tangynrychioli ymysg y rhai a gafodd eu penodi (10.9%).
- **Cyfeiriadedd Rhywiol:** Roedd ymgeiswyr â chyfeiriadedd rhywiol lleiafrifol yn cynrychioli 9.2% o'r ceisiadau, a 9.1% o'r rhai a gafodd eu penodi, sy'n cyd-fynd ag ystadegau'r boblogaeth (7.6%).
- **Y Gymraeg:** Roedd cyfradd llwyddo ymgeiswyr a oedd yn meddu ar sgiliau Cymraeg uwch yn uwch na'r rhai nad ydynt yn siarad Cymraeg, gyda 27.3% o'r rhai a benodwyd yn siaradwyr uwch.
- **Cynrychiolaeth Ranbarthol:** Roedd y gyfran uchaf o geisiadau yn dod o Dde-ddwyrain Cymru (42.7%) ac roeddent yn cynrychioli 56.4% o'r rhai a benodwyd.
- **Oed:** Roedd cyfran uchaf yr ymgeiswyr a'r rhai a benodwyd yn 40-64 oed, gan gynrychioli 70.9% o'r rhai a benodwyd.
- **Cefndir Economaidd-gymdeithasol:** Roedd 41.8% o'r rhai a benodwyd yn ymgeiswyr o gefndiroedd economaidd-gymdeithasol is

Rhaglenni Hyfforddi'r Strategaeth Amrywiaeth a Chynhwysiant

Ym mis Medi 2023, daeth Llywodraeth Cymru yn gyfrifol am raglen hyfforddi'r strategaeth amrywiaeth a chynhwysiant yn lle Chwarae Teg. Penodwyd y contractwyr Deep Insight ac Afallen i greu consortïwm i ddarparu gweddill y rhaglen.

Rhwng mis Ionawr a mis Mawrth 2024, darparodd ‘Gonsortiw Deep Insight’ y rhaglenni hyfforddi a restrir isod i bobl anabl a phobl o gefndiroedd ethnig lleiafrifol y nodwyd eu bod yn arweinwyr y dyfodol, gyda’r nod o greu cyflenwad cadarn o aelodau bwrdd. Roedd pumdeg pump o bobl wedi cymryd rhan yn yr hyfforddiant ar draws y tair rhaglen wahanol:

- Arweinwyr cyhoeddus y dyfodol, 6 diwrnod (dwy garfan)
- Amrywiaeth a chynhwysiant, 2 ddiwrnod (dwy garfan)
- Cyflwyniad i’r Bwrdd, 3 diwrnod (dwy garfan)

Uwch Aelodau Panel Annibynnol

Yn 2021, penodwyd 13 o Uwch Aelodau Panel Annibynnol gyda chefnidiroedd amrywiol o bob cwr o Gymru i ymuno â phaneli recriwtio ar gyfer rhai o’r penodiadau cyhoeddus mwyaf arwyddocaol, gan rannu eu gwybodaeth, eu harbenigedd a’u profiad i ychwanegu gwerth at y broses recriwtio.

Cymru yw’r wlad gyntaf yn y DU i fynd ati i recriwtio Uwch Aelodau Panel Annibynnol fel hyn, gan sicrhau persbectif annibynnol i’r broses ddethol a phenodi.

Mae’r cynllun hwn yn dal yn ddull effeithiol gyda 12 Uwch Aelod Panel Annibynnol yn rhan o’r rhaglen ar hyn o bryd.

Mentora a Chysgodi

Er mwyn hwyluso cyfleoedd mentora a chysgodi ymhellach i bobl o grwpiau gwarchodedig ac i greu llif o dalent i’r dyfodol, lansiwyd rhaglen beilot cysgodi swyddi yn 2024. Roedd y rhaglen yn cynnig cyfleoedd tymor byr â thâl i 26 o gyfranogwyr â nodweddion gwarchodedig.

Cafodd y cyfranogwyr eu paru â 23 o fyrddau ar hyd a lled Cymru a chawsant gyfle i fynychu cyfarfodydd bwrdd, cyfrannu at eitemau ar yr agenda, a chymryd rhan mewn gwaith allgymorth wedi’i gynllunio rhwng mis Mawrth a mis Awst 2024.

Cafodd y cyfranogwyr eu dewis o blith y rhai a oedd wedi cwblhau rhaglenni hyfforddiant Chwarae Teg i ‘Ddarpar Arweinwyr’ ac ‘Arweinwyr Cyhoeddus y Dyfodol’, aelodau o grŵp ymgyrchwyr Du y TUC, a rhai a oedd wedi ymgeisio am benodiadau cyhoeddus ond nad oeddent wedi llwyddo ar gam cyntaf y broses ddethol.

Atodiad A – Dadansoddiad o Ddata Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant (Data a gasglwyd yn Cais rhwng 17 Gorffennaf 2023 ac 16 Gorffennaf 2024)

Rhywedd

Wedi’u rheoleiddio

Rhywedd	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Dynion	192	49.1	76	43.9	21	38.2
Menywod	173	44.2	92	53.2	33	60.0 %
Anhysbys^	26	6.6	5	2.9	1	1.8
Cyfanswm	391	100	173	100	55	100

Heb eu rheoleiddio

Rhywedd	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Dynion	109	57.4	51	51.5	24	54.5
Menywod	71	37.4	45	45.5	19	43.2
Anhysbys^	10	5.3	3	3.0	1	2.3
Cyfanswm	190	100	99	100	44	100

^ Mae hyn yn gyfuniad o ddata coll ac ymgeiswyr a ddewisodd 'mae'n well gen i beidio â dweud'

Mae'r data'n dangos, ar gyfer penodiadau wedi'u rheoleiddio, er bod dynion yn cynrychioli cyfran ychydig yn uwch o'r ymgeiswyr (49.1%) na menywod (44.2%), roedd menywod yn tueddu i fod â chyfradd llwyddiant uwch drwy gydol y broses ddethol. Yn benodol, roedd menywod yn cynrychioli 53.2% o'r rhai a gafodd gyfweliad a 60.0% o'r rhai a gafodd eu penodi. I'r gwrthwyneb, roedd penodiadau cyhoeddus heb eu rheoleiddio yn dangos mai dynion oedd y mwyafrif ar bob cam, gyda dynion yn cynrychioli 57.4% o'r ymgeiswyr, 51.5% o'r rhai a gafodd gyfweliad, a 54.5% o'r rhai a gafodd eu penodi.

Ethnigrwydd

Wedi'u rheoleiddio

Ethnigrwydd	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Gwyn	282	72.1	131	75.7	43	78.2
Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol	87	22.3	36	20.8	11	20.0
Mae'n well gen i beidio â dweud	22	5.6	6	3.5	1	1.8
Cyfansymiau	391	100	173	100	55	100

Heb eu rheoleiddio

Ethnigrwydd	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Gwyn	162	85.3	86	86.9	39	88.6
Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol	19	10.0	<10	9.1	<10	9.1
Mae'n well gen i beidio â dweud	9	4.7	4	4.0	1	2.3
Cyfansymiau	190	100	99	100	44	100

- Mae ffigurau o dan 10 wedi cael eu hatal i sicrhau nad oes modd adnabod neb

Mae'r rhan fwyaf o ymgeiswyr yn datgan eu bod yn wyn, sy'n cynnwys 76.9% o'r rhai sy'n gwneud cais am benodiadau cyhoeddus wedi'u rheoleiddio ac 88.6% ar gyfer penodiadau heb eu rheoleiddio. Ar gyfer penodiadau wedi'u rheoleiddio, roedd ymgeiswyr Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol yn cynrychioli 22.3% o'r ceisiadau gychwynnol ac yn cynrychioli cyfran debyg o'r rhai a gafodd eu penodi (20.0%). Ar gyfer penodiadau heb eu rheoleiddio, roedd ymgeiswyr Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol yn cynrychioli 10% o'r ceisiadau a chyfran debyg o'r rhai a gafodd eu penodi (9.1%).

Roedd cynrychiolaeth ymgeiswyr Du, Asiaidd ac Ethnig Leiafrifol yn uwch nag ym mhoblogaeth Cymru, gyda Chyfrifiad 2021 yn dangos bod 6.2% o boblogaeth Cymru o leiafrif ethnig.

Sgiliau Siarad Cymraeg

Mae'r tabl isod yn dangos nifer a chyfran y rhai a benodwyd yn ôl lefel sgiliau siarad Cymraeg. Mae'r data wedi cael ei gyfuno i greu tri chategori: y rhai heb sgiliau, y rhai sydd â sgiliau sylfaenol neu ganolradd a'r rhai sydd â sgiliau uwch. Mae'r lefelau sgiliau penodol ym mhob categori wedi'u rhestru o dan y tabl.

Wedi'u rheoleiddio

Sgiliau Siarad Cymraeg	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Sgiliau Uwch^	83	21.2	40	23.1	15	27.3
Sgiliau Sylfaenol / Canolradd*	127	32.5	59	34.1	18	32.7
Dim Sgiliau	181	46.3	74	42.8	22	40.0
Cyfanswm	391	100	173	100	55	100

Heb eu rheoleiddio

Sgiliau Siarad Cymraeg	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Sgiliau Uwch [^]	64	33.7	42	42.4	24	54.5
Sgiliau Sylfaenol / Canolradd*	44	23.2	19	19.2	<10	13.6
Dim Sgiliau	81	42.6	38	38.4	14	31.8
Mae'n well gen i beidio â dweud	1	0.5	0	0.0	0	0.0
Cyfanswm	190	100	99	100	44	100

[^]Mae'r categori hwn yn cynnwys y rhai a benodir sy'n gallu sgwrsio yn y rhan fwyaf o sgysiau sy'n ymwneud â gwaith neu sy'n ystyried eu hunain yn rhugl.

*Mae'r categori hwn yn cynnwys y rhai a benodir ar y tair lefel sgiliau: (i) gallu cynnal sgwrs sylfaenol yn Gymraeg, (ii) gallu cynnal sgysiau syml sy'n ymwneud â gwaith neu (iii) gallu sgwrsio mewn rhai sgysiau sy'n ymwneud â gwaith.

- Mae ffigurau o dan 10 wedi cael eu hatal i sicrhau nad oes modd adnabod neb

Gyda phenodiadau sy'n cael eu rheoleiddio, dywedodd y rhan fwyaf o'r ymgeiswyr (40.4%) nad oedd ganddynt unrhyw sgiliau siarad Cymraeg. Roedd ymgeiswyr a oedd yn meddu ar sgiliau siarad Cymraeg uwch yn cynrychioli 23.1% o'r rhai a gafodd gyfweliad a 27.3% o'r rhai a gafodd eu penodi. Fodd bynnag, mewn penodiadau heb eu rheoleiddio, roedd ymgeiswyr â sgiliau siarad uwch yn cynrychioli cyfran uwch o'r rhai y cynigwyd swydd iddyn nhw (54.5%) na'r gyfran a oedd wedi cyflwyno cais yn wreiddiol (33.7%).

Mae amcangyfrifon o allu yn y Gymraeg ar lefel poblogaeth yn amrywio ar draws arolygon. Yn ôl Cyfrifiad 2021 roedd 17.8% o'r boblogaeth yn gallu siarad Cymraeg, ac roedd Arolwg Blynyddol o'r Boblogaeth 2023 yn nodi bod y ffigur hwnnw yn 29.2%. O'r herwydd, mae'n ymddangos bod gallu Cymraeg y rhai a benodir yn cyfateb yn fras i ffigurau'r boblogaeth, neu'n uwch na hynny.

Lleoliad

Wedi'u rheoleiddio

Ardal	Cod Post	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
De-ddwyrain Cymru	CF, NP	167	42.7	84	48.6	31	56.4
Gorllewin Cymru	SA	84	21.5	35	20.2	<10	16.4
Canolbarth Cymru	SY/LD	17	4.3	<10	4.0	<10	1.8
Gogledd Cymru	LL/CH	64	16.4	28	16.2	10	18.2
Y tu allan i Gymru	Pob cod post arall	48	12.3	19	11.0	<10	7.3

Mae'n well gen i beidio â dweud		11	2.8	0	0.0	0	0.0
Cyfanswm		391	100	173	100	55	100

Heb eu rheoleiddio

Ardal	Cod Post	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
De-ddwyrain Cymru	CF, NP	72	37.9	30	30.3	12	27.3
Gorllewin Cymru	SA	34	17.9	19	19.2	<10	18.2
Canolbarth Cymru	SY/LD	17	8.9	11	11.1	<10	13.6
Gogledd Cymru	LL/CH	33	17.4	21	21.2	12	27.3
Y tu allan i Gymru	Pob cod post arall	27	14.2	14	14.1	<10	11.4
Mae'n well gen i beidio â dweud		7	3.7	4	4.0	1	2.3
Cyfanswm		190	100	99	100	44	100

- Mae ffigurau o dan 10 wedi cael eu hatal i sicrhau nad oes modd adnabod neb

Mae'r data'n dangos mai unigolion o Dde-ddwyrain Cymru (codau post CF, NP) yw'r gyfran uchaf sy'n cyflwyno cais ac sy'n cael cyfweliad ar gyfer penodiadau wedi'u rheoleiddio a heb eu rheoleiddio. Gyda phenodiadau wedi'u rheoleiddio, mae ymgeiswyr o'r rhanbarth hwn yn cynrychioli 42.7% o'r ceisiadau cychwynnol, 48.6% o'r rhai sy'n cael cyfweliad, a 56.4% o'r rhai sy'n cael eu penodi.

Gyda golwg ar benodiadau heb eu rheoleiddio, mae ymgeiswyr yn Ne-ddwyrain Cymru ac yng Ngogledd Cymru ill dau yn cynrychioli 27.3% o'r rhai a benodir. Mae'r gyfran yn is ymysg trigolion De-ddwyrain Cymru na'r gyfran sy'n cyflwyno cais cychwynnol (37.9% o'r ceisiadau cychwynnol) ond yn uwch ymysg trigolion Gogledd Cymru na'r gyfran sy'n cyflwyno cais (17.4% o'r ceisiadau cychwynnol).

Ar sail ffigurau awdurdodau lleol o Gyfrifiad 2021, mae tua 43% o boblogaeth Cymru yn Ne-ddwyrain Cymru, sydd ychydig yn is na chyfran y rhai a benodir i benodiadau wedi'u rheoleiddio, ond yn uwch na chyfran y rhai a benodir i benodiadau heb eu rheoleiddio.

Cefndir Economaidd-gymdeithasol Is

Wedi'u rheoleiddio

Yn ystyried eu bod yn dod o gefndir economaidd-gymdeithasol is	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Ydy	141	36.1	72	41.6	23	41.8
Nac ydy	161	41.2	72	41.6	24	43.6
Mae'n well gen i beidio â dweud	89	22.8	29	16.8	8	14.5
Cyfanswm	391	100	173	100	55	100

Heb eu rheoleiddio

Yn ystyried eu bod yn dod o gefndir economaidd-gymdeithasol is	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Ydy	53	28	23	23.2	<10	20.5
Nac ydy	103	54	56	56.6	26	59.1
Mae'n well gen i beidio â dweud	34	18	20	20.2	9	20.5
Cyfanswm	190	100	99	100	44	100

- Mae ffigurau o dan 10 wedi cael eu hatal i sicrhau nad oes modd adnabod neb

Mae ymgeiswyr sy'n ystyried eu bod yn dod o gefndiroedd economaidd-gymdeithasol is yn cynrychioli 41.8% o'r penodiadau wedi'u rheoleiddio a 20.5% o'r penodiadau ar gyfer swyddi heb eu rheoleiddio.

Cyfeiriadedd Rhywiol

Wedi'u rheoleiddio

Cyfeiriadedd Rhywiol	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Heterorywiol	308	78.8	136	78.6	45	81.8
Cyfeiriadedd Rhywiol Lleiafrifol	36	9.2	19	11.0	<10	9.1
Mae'n well gen i beidio â dweud	47	12.0	18	10.4	5	9.1
Cyfanswm	391	100	173	100	55	100

Heb eu rheoleiddio

Cyfeiriadedd Rhywiol	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Heterorywiol	161	84.7	84	84.8	38	86.4
Cyfeiriadedd Rhywiol Lleiafrifol	11	5.8	<10	6.1	<10	4.5
Mae'n well gen i beidio â dweud	18	9.5	9	9.1	4	9.1
Cyfanswm	190	100	99	100	44	100

- Mae ffigurau o dan 10 wedi cael eu hatal i sicrhau nad oes modd adnabod neb

Ymgeiswyr heterorywiol oedd y grŵp mwyaf o ymgeiswyr ar draws pob cam ar gyfer penodiadau wedi'u rheoleiddio a heb eu rheoleiddio. Roedd ymgeiswyr â chyfeiriadedd rhywiol lleiafrifol (gan gynnwys ymgeiswyr lesbiaidd, hoyw a deurywiol) yn cynrychioli 9.2% o'r ceisiadau cychwynnol ar gyfer swyddi wedi'u rheoleiddio, a 9.1% o'r rhai a gafodd gynnig swydd. Gyda golwg ar benodiadau heb eu rheoleiddio, roedd ymgeiswyr â chyfeiriadedd rhywiol lleiafrifol yn cynrychioli 5.8% o'r ceisiadau cychwynnol a 4.5% o'r rhai a benodwyd.

Mae cyfran yr ymgeiswyr a'r rhai a benodir sydd â chyfeiriadedd rhywiol lleiafrifol yn debyg i gyfran y boblogaeth, gyda Chyfrifiad 2021 yn datgan bod gan 7.6% o boblogaeth Cymru gyfeiriadedd rhywiol lleiafrifol.

Oedran

Wedi'u rheoleiddio

Oedran	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
16-24	<10	0.3	0	0.0	0	0
25-39	81	20.7	33	19.1	<10	12.7
40-54	121	30.9	51	29.5	20	36.4
55-64	117	29.9	57	32.9	19	34.5
65+	42	10.7	23	13.3	<10	12.7
Mae'n well gen i beidio â dweud	29	7.4	9	5.2	2	3.6
Cyfanswm	391	100	173	100	55	100

Heb eu rheoleiddio

Oedran	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
16-24	0	0.0	0	0.0	0	0.0
25-39	34	17.9	16	16.2	<10	11.4
40-54	63	33.2	29	29.3	15	34.1
55-64	61	32.1	36	36.4	15	34.1
65+	22	11.6	15	15.2	<10	18.2

Mae'n well gen i beidio â dweud	10	5.3	3	3.0	1	2.3
Cyfanswm	190	100	99	100	44	100

- Mae ffigurau o dan 10 wedi cael eu hatal i sicrhau nad oes modd adnabod neb

Mae dosbarthiad oedran ymgeiswyr yn dangos bod y nifer fwyaf o geisiadau wedi dod gan unigolion 40-54 oed a 55-64 oed ar gyfer penodiadau wedi'u rheoleiddio a rhai heb eu rheoleiddio. O fewn y penodiadau sy'n cael eu rheoleiddio, roedd y grwpiau hyn gyda'i gilydd yn cynrychioli 60.8% o'r ymgeiswyr, 62.4% o'r rhai a gafodd gyfweliad, a 70.9% o'r rhai a benodwyd. Yn yr un modd, gyda phenodiadau heb eu rheoleiddio, mae'r grwpiau hyn yn cynrychioli 68.2% o'r rhai a benodir.

Roedd ymgeiswyr iau yn gyfran lai o'r rhai a benodwyd, gyda 12.7% o benodiadau wedi'u rheoleiddio yn dod o'r grŵp oedran 25-39 oed, ac 11.4% o benodiadau heb eu rheoleiddio.

Anabledd

Wedi'u rheoleiddio

Wedi datgan eu bod yn anabl / wedi gofyn am Gynllun Gwarant Cyfweliad ar gyfer anabledd neu wedi gofyn am addasiad recriwtio	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Do	74	18.9	27	15.6	<10	10.9
Naddo	317	81.1	146	84.4	49	89.1
Cyfanswm	391	100	173	100	55	100

Heb eu rheoleiddio

Wedi datgan eu bod yn anabl / wedi gofyn am Gynllun Gwarant Cyfweliad ar gyfer anabledd neu wedi gofyn am addasiad recriwtio	Wedi ymgeisio	%	Wedi cael cyfweliad	%	Wedi cael eu penodi	%
Do	31	16.3	16	16.2	<10	6.8
Naddo	158	83.2	83	83.8	41	93.2
Mae'n well gen i beidio â dweud	1	0.5	0	0.0	0	0.0
Cyfanswm	190	100	99	100	44	100

- Mae ffigurau o dan 10 wedi cael eu hatal i sicrhau nad oes modd adnabod neb

Er bod 18.9% o'r ymgeiswyr am benodiadau wedi'u rheoleiddio wedi nodi eu bod yn anabl/wedi gofyn am y Cynllun Gwarantu Cyfweliad ar gyfer anabledd neu wedi gofyn am addasiad recriwtio, roeddent yn cyfrif am gyfran fach o'r rhai a benodwyd, sef 10.9%. Mae'r gwahaniaeth yn debyg mewn penodiadau cyhoeddus heb eu rheoleiddio, lle'r oedd 16.3% o'r ymgeiswyr wedi datgan eu bod yn anabl, o'i gymharu â dim ond 6.8% o'r rhai a benodwyd.

Roedd Cyfrifiad 2021 yn datgan bod 21.1% o boblogaeth Cymru yn anabl. Er ei bod yn anodd llunio casgliadau pendant ar sail y niferoedd cymharol fach o bobl a benodwyd, mae'r ffigurau'n awgrymu bod ymgeiswyr anabl yn llai tebygol o gael eu penodi nag ymgeiswyr nad ydynt yn anabl.